

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเสริมสร้างให้คนเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมอันเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของพลเมืองดีของชาติ แต่เนื่องจากในสภาพสังคมปัจจุบัน คุณภาพของการศึกษาในแต่ละแห่งไม่เท่าเทียมกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ อาทิ คุณภาพของครูอาจารย์ สื่อการเรียนการสอนและห้องสมุด สติปัญญาของนักเรียน บุคลากรของโรงเรียน ฯลฯ ซึ่งมีผลทำให้การเรียนการสอนที่เป็นนามธรรมไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม สื่อการสอนช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง อันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจ มีมโนทัศน์ และทัศนคติที่ถูกต้อง โรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีเครื่องช่วยเสริมการเรียนการสอนเหล่านี้ และเพื่อให้การสอนบรรลุตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ครูจะสอนโดยการอธิบายและถ่ายทอดเนื้อหาวิชาแก่นักเรียนอย่างเดียวไม่ได้ เพราะอาจทำให้การสอน หรือการสื่อความหมายไม่สมบูรณ์ บางเรื่องครูก็ไม่สามารถอธิบายหรือบรรยายด้วยถ้อยคำเพื่อให้นักเรียนเกิดมโนภาพและความเข้าใจอย่างถูกต้องหรือเข้าใจลักษณะของสิ่งที่ เป็นนามธรรมได้ชัดเจน ดังนั้น การนำสื่อการสอนมาใช้ประกอบการสอนจึงมีคุณค่าอย่างมาก เป็น เครื่องทุนแรงครูให้สามารถอธิบายสิ่งที่ซับซ้อน ยากแก่การเข้าใจให้นักเรียน เข้าใจได้ นักการศึกษาทั่วไปต่างก็ยอมรับว่า ครูที่ฉลาดคือครูที่สามารถทำให้บทเรียนที่ยากซับซ้อนกลายเป็นเรื่องง่ายของนักเรียนจนไม่มีอะไรเหลืออยู่เป็นที่เคลือบคลุมสงสัยหรือยัง เข้าใจผิดอยู่อีกต่อไป การใช้สื่อการสอนประกอบการสอนจะช่วยให้นักเรียน เข้าใจบทเรียนที่ยากได้ง่ายขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนสามารถ เรียนรู้ได้มากขึ้น ดังที่ อธิพร ศรียมก (2523: 66-67) ได้สรุปคุณค่าของการใช้สื่อการสอนว่าทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนด้วยเหตุผลสำคัญได้ 6 ประการ คือ

1. สื่อการสอนจะกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียน เกิดความรู้สึกอยากเรียน ผู้เรียนจะเกิดความสนใจ ตั้งใจฟังอย่างจดจ่อด้วยความอยากรู้อยากเห็น

2. สื่อการสอนทำให้ผู้เรียน เข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เพราะสามารถแปลงนามธรรม ทำให้ประหยัด เวลาของผู้สอนไปได้มาก

3. สื่อการสอนสามารถเอาชนะ เวลา สถานที่ และระยะทางได้ กล่าวคือ สื่อการสอน สามารถนำสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตคนานหลายสิบปีแล้วกลับมาให้ชมได้ในปัจจุบัน

4. สื่อการสอนย่อขนาดของวัตถุที่ใหญ่เกินกว่าจะนำของจริง ๆ มาประกอบการสอน ได้

5. สื่อการสอนทำให้นักเรียนจดจำสิ่งที่ควรจำไว้ได้นานมาก

6. สื่อการสอนจะมีส่วน เสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียนอย่างยิ่ง

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, 1966: 134) นักการศึกษาที่มีชื่อเสียงของอเมริกา ได้สนับสนุนการใช้สื่อทัศนอุปกรณ์โดยถือว่า ภารกิจที่สำคัญของโรงเรียนในการจัดประสบการณ์ ให้แก่นักเรียนมิใช่แต่เพียงร่างหลักสูตรไว้อย่างสวยงามเท่านั้น แต่จะต้องรู้จัก เลือกเอาสื่อทัศน- อุปกรณ์มาใช้ประกอบการสอนด้วยจึงจะทำให้ประสบการณ์นั้นมีคุณค่าส่งผลให้ผู้เรียนงอกงาม อย่างถูกต้อง

สื่อการสอน เป็น เครื่องมือที่กระตุ้นความสนใจ ช่วยสร้างความสนใจอย่างรวดเร็ว ทำให้จดจำอย่างไม่มีวันลืม เลือน ทั้งนี้เพราะการสอนโดยใช้วัสดุอุปกรณ์เข้าช่วยทำให้ผู้เรียนได้ สัมผัสด้วยประสาทหลายทางขึ้นแทนที่จะใช้การฟังแต่เพียงอย่างเดียว ดังคำพังเพยที่ว่า "สิบปากว่า ไม่เท่าหนึ่งตาเห็น สิบตาเห็นไม่เท่าหนึ่งมือคลำ" ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสอนของไทยมาตั้งแต่ โบราณแล้ว นอกจากนี้ เอดการ์ เดล (Edgar Dale 1965: 42) ก็ได้พิจารณาจากลักษณะ ของประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ โดยยึดถือความเป็นนามธรรม และรูปธรรม เป็นหลัก และถือว่าประสบการณ์ที่นักเรียนกระทำโดยตรงและมีจุดมุ่งหมายนั้น เป็น ประสบการณ์ที่มีความเป็นรูปธรรมมากที่สุด ส่วนประสบการณ์ที่ได้จากสื่อประเภทอื่น ๆ นั้นมีความ เป็นรูปธรรมลดน้อยไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเป็นนามธรรมมากที่สุด ความเกี่ยวพันของประสบการณ์ จากสื่อต่าง ๆ เรียกว่ากรวยประสบการณ์ (Cone of Experiences) และนักการศึกษาใน ประเทศต่าง ๆ ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับกรวยประสบการณ์นี้ไป เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย

วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ว่าด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคม จอห์น ยู ไมเคลลิส (John U. Michalis 1968: 2) ได้ให้ความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาว่า เป็นวิชาที่ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับสังคมมนุษย์ เศรษฐกิจ การเมือง ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและนำมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหา ตลอดจนการวางแผนทางสำหรับอนาคต การสอนสังคมศึกษาที่ดีจึงต้องมีเครื่องช่วยที่จะจำลองเวทีสังคมให้นักเรียนมีโอกาสสัมผัสในห้องเรียนหรือในโรงเรียน แต่เท่าที่ปรากฏจะพบปัญหาว่า นักเรียนส่วนใหญ่เบื่อหน่ายที่จะต้องเรียนวิชาสังคมศึกษาและไม่ชอบวิชานี้ ซึ่งอาจมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ไม่ชอบครูที่สอน วิธีสอนของครูไม่น่าสนใจและครูไม่นำสื่อการสอนมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ของนักเรียนและช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจแจ่มแจ้งในเรื่องที่เรียน จึงทำให้เกิดความเบื่อหน่าย

ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนไม่ชอบวิชาสังคมศึกษานั้น ส่วนใหญ่น่าจะเพ่งเล็งที่การสอนของครูเป็นประการสำคัญ เพราะตามความเป็นจริงแล้ววิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ช่วยให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนในห้องเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่เป็นเพราะการสอนของครูเป็นประเด็นหนึ่งที่อาจเบี่ยงเบนทัศนคติไปในทางตรงกันข้าม และความบกพร่องในการสอนสังคมศึกษาที่สำคัญที่สุดก็คือ การขาดความเอาใจใส่และความพยายามที่จะค้นหาวิธีสอนที่ได้ผล รวมทั้งการผลิตสื่อการสอนไม่ก้าวหน้า เพราะการใช้สื่อการสอนจะช่วยให้บทเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนสนใจเรียน ไม่เบื่อหน่ายและเป็นเครื่องมือที่ครูจะจำลองเวทีสังคมในห้องเรียนได้ด้วย (เป็รื่อง กุมุท 2509: 9)

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคตจะใช้สื่อการสอนมากขึ้น โดยเฉพาะสื่อการสอนประเภทเครื่องมือต่าง ๆ (Hard ware) ครูจะใช้สื่อการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และในขณะเดียวกัน จำนวนเครื่องมือและสื่อการสอนจะมีเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น นักเรียนสามารถใช้เครื่องมือด้วยตนเองที่โรงเรียนหรืออาจขอยืมไปใช้ศึกษาด้วยตนเองที่บ้านก็ได้ สื่อการสอนจำพวกเครื่องบันทึกเสียง เทปบันทึกเสียงจะมีจำนวนมากทั้งครูและนักเรียนจะใช้เครื่องช่วยสอนและแสวงหาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนมัธยมในอุดมคติทุกแห่งจะมีศูนย์การเรียน (Learning Center) ซึ่งเป็นแหล่งค้นคว้าวิชา

ต่าง ๆ โดยครบครัน นักเรียนจะมีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากศูนย์การเรียนรู้มากขึ้น โรงเรียนมัธยมศึกษาจะมีเครื่องมือช่วยสอนและบทเรียนสำเร็จรูปต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเอง ประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง และเร่งอัตราเร็วในการเรียนของตนเอง ในวิชาต่าง ๆ มากขึ้น ปัญหาที่โรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย เผชิญอยู่ในปัจจุบันก็คือ การดำเนินงานให้บรรลุอุดมคตินี้

นอกจากนี้หลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบันนี้มุ่งที่จะสอนคนมากกว่าสอนหนังสือ และจะเน้นให้ผู้เรียนได้มีความรู้ด้านวิชาการงาน และวิชาชีพโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และสนองความต้องการของผู้เรียนมากกว่าหลักสูตรเดิม วัตถุประสงค์อันสำคัญก็เพื่อที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพตามที่ประเทศชาติปรารถนา นั่นคือ แก่นแท้ของการจัดการศึกษาก็เพื่อมุ่งหวังให้คนคิดเป็น ทำเป็น และสามารถแก้ปัญหาด้วยการใช้วิจารณญาณที่รอบคอบได้ โดยทั่วไป เราต่างก็เข้าใจกันดีอยู่แล้วว่าโรงเรียน เป็นของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน หน้าที่ของโรงเรียนก็คือ ให้บริการแก่ชุมชน โรงเรียนทำหน้าที่สอนและอบรมบุตรหลานของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรมตามกระบวนการที่หลักสูตรได้วางแนวทางไว้ให้ แต่สภาพความพร้อมของโรงเรียนในการที่จะให้บริการด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการสอนวิชาต่าง ๆ นั้น ยังมีไม่เพียงพอกับความจำเป็นและถ้าพิจารณาให้ดี จะพบว่าในชุมชนนั้นมีแหล่งทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการศึกษาอยู่มาก ซึ่งโรงเรียนสามารถที่จะนำเข้ามาใช้เพื่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี (อุดม ปัญญา 2526: 20-21)

อย่างไรก็ดี การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา นี้ นักการศึกษาทุกคนทราบดีว่าเป็นระดับที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าระดับอื่น ๆ และเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นตัวเชื่อมที่สำคัญที่จะทำให้มาตรฐานการศึกษาของทรัพยากรคนมีประสิทธิภาพได้มากน้อยแค่ไหน เพราะวัยของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นวัยรุ่น เป็นวัยที่มีความเชื่อ มีศรัทธา และมีความหลงใหลในสิ่งที่เขายึดมั่น และถูกปลุกฝัง ความคิดและความเชื่อเหล่านี้จะพัฒนาต่อไป เมื่อทรัพยากรคนเหล่านี้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ (ขวัญเรือน อาชวีบูลโยบล 2527: 67) วิทยา นาควิชระ (อ้างถึงในอภิชาติ เศรษฐวิชัยกิจการ 2528: 47-49) ได้เสนอแนะว่า ในการอบรมสั่งสอนหรือฝึกฝนเด็กวัยรุ่นนั้น ควรอบรมสั่งสอนและฝึกอบรมในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสังคมในอนาคตของตัวเอง กล่าวคือ เป็นความจริงว่าสังคมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเอาอะไรรุ่นก่อนไม่ได้ จึงควรสอนให้เด็กได้ตระหนักว่า ในอนาคตเขาต้องออกไปเผชิญกับโลกภายนอกโรงเรียน โลกภายนอก

บ้าน คือ สังคมที่สับสนวุ่นวายมีความเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน จึงต้องฝึกให้เด็กมีความสามารถที่จะต่อสู้ให้อยู่รอดได้ นั่นคือ แก่ปัญหาเป็น ซึ่งจะต้องเปิดโอกาสให้เด็กมีประสบการณ์หลาย ๆ อย่างตามความสนใจของเขา เพื่อให้เขาได้มีความรู้เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ตลอดจนกระบวนการขั้นตอนเพื่อให้เขาเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน และเห็นคุณค่าของการใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนั้น การจะทำให้การเรียนการสอนสนองจุดมุ่งหมายดังกล่าวก็จำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีทางการศึกษา หรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เข้าช่วย ซึ่งก็ต้องคำนึงถึงวิธีการที่ครูใช้ รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาตลอดจนประสบการณ์ที่ผู้เรียนต้องเรียนจึงจะสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามลักษณะที่พึงประสงค์ได้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2521: 3)

ปัจจุบันโลกมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นอันมาก ความเจริญก้าวหน้าต่าง ๆ เหล่านี้ได้มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมทั้งในด้านวัตถุและจิตใจ นอกจากนี้ความเจริญก้าวหน้าดังกล่าว ยังมีผลต่อการปรับปรุงระบบการศึกษาด้วย นักการศึกษาได้นำแนวคิดในเรื่องอุปกรณ์การศึกษา เครื่องมือต่าง ๆ ช่วยเพิ่มคุณภาพการเรียนการสอน อันประกอบด้วย การนำเครื่องมือและอุปกรณ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียง วิทยุ โทรทัศน์ เทปโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และเครื่องช่วยสอน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้นำแนวคิดในการผลิตวัสดุการสอนแนวใหม่ ซึ่งได้แก่ สไลด์ ภาพโปร่งแสง ภาพยนตร์ เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ด้วย ยิ่งกว่านั้นยังมีการนำเทคนิคและวิธีการจัดดำเนินการสอนแบบใหม่มาใช้ เช่น การจัดระบบการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งชั้น (non-graded) การจัดทำตารางสอนแบบยืดหยุ่น (Flexible Scheduling) เป็นต้น (บุญยงค์ บุญยะไวโรจน์ 2525: 3)

การใช้สื่อการสอนจึงมีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่ปรากฏว่าแทบทุกโรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ขาดแคลนอุปกรณ์หรืออุปกรณ์ที่มีอยู่ชำรุดเสียหายหรือกระจัดกระจาย ยากต่อการนำมาใช้ หรือครูมีความไม่สะดวกในการใช้ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ เป็นสาเหตุทำให้การใช้โสตทัศนูปกรณ์ของครูอาจารย์ เพื่อการสอนในโรงเรียนไม่สมบูรณ์เต็มที่ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 4 ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มโรงเรียนใน 5 จังหวัด ได้แก่ ภูเก็ต พังงา ระนอง กระบี่ ตรัง ต่างก็ได้ประสบปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เช่นกัน ผู้วิจัยเป็นครูในโรงเรียนมัธยมจังหวัดพังงา จึงมีความประสงค์ที่จะทำการวิจัยในเรื่องดังกล่าว เพื่อศึกษาให้ทราบสภาพอันแท้จริงเกี่ยวกับลักษณะของการใช้ ความ

ต้องการ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อการสอนของครูสังคมศึกษา เพื่อจะได้หาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 4 ซึ่งย่อมจะมีผลกระทบไปสู่การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของประเทศโดยรวมอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อการสอน ปัญหาการใช้สื่อการสอน และความต้องการการช่วยเหลือในการแก้ปัญหาการใช้สื่อการสอนของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในเขตการศึกษา 4

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพการใช้สื่อการสอนของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในเขตการศึกษา 4 เฉพาะโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

คำตอบ ความคิดเห็น ที่ได้มาจากประชากรของการวิจัยครั้งนี้ถือว่าเป็นข้อมูลที่เป็นความจริงและเชื่อถือได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สื่อการสอนสังคมศึกษา หมายถึง วัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สื่อการสอนสังคมศึกษามี

3 ประเภท คือ

1. สื่อการสอนสังคมศึกษาประเภทวัสดุ หมายถึง สื่อการสอนประเภทที่ใช้วัสดุสิ้นเปลือง เช่น ภาพชุด ภาพยนตร์ สไลด์ แผนที่ เป็นต้น และยังรวมถึงวัสดุสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งรวมเรียกว่า วัสดุสารด้วย

2. สื่อการสอนสังคมศึกษาประเภทอุปกรณ์ หมายถึง สื่อการสอนประเภทเครื่องมือที่ต้องใช้กับวัสดุ เช่น เครื่องฉาย เครื่องเสียงต่าง ๆ และเครื่องมือที่ใช้ได้ในตัวของมันเอง เช่น หุ่นจำลอง ลูกโลก เป็นต้น

3. สื่อการสอนสังคมศึกษาประเภทวิธีการ หมายถึง การสอนที่เป็นเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่ง เป็นกิจกรรมที่ต้องมีสื่อประเภทวัสดุ และอุปกรณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2526: 6-7)

ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา หมายถึง ครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 4

สภาพการใช้สื่อการสอน หมายถึง กระบวนการใช้สื่อการสอนสังคมศึกษาและการใช้สื่อการสอนชนิดต่าง ๆ ประกอบการสอน ได้แก่ สื่อการสอนประเภทวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ

เขตการศึกษา 4 หมายถึง อาณาเขตที่รวมหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการศึกษาซึ่งแบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม จังหวัดที่รวมอยู่ในเขตการศึกษา 4 ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ ภูเก็ต พังงา ระนอง กระบี่ ตรัง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูสังคมศึกษาอาจใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ อาจใช้เป็นแนวทางในการจัดบริการสื่อการสอน และจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนให้แก่ครูสังคมศึกษา

3. สถาบันผลิตครู อาจใช้เป็นแนวทางในการผลิตครูให้มีความสามารถในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. กระทรวงศึกษาธิการอาจใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงบริการด้านสื่อการสอน
แก่โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

5. เป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย